

احکام سقط جنین

احکام سقط جنین

سقط جنین به دلیل مشکلات اقتصادی

س ۶۸. آیا سقط جنین بر اثر مشکلات اقتصادی جایز است؟

ج. سقط جنین به مجرد وجود مشکلات و سختی های اقتصادی جایز نمی شود.

سقط جنین ناقص الخلقه

س ۶۹. پزشک بعد از معاینه در ماه های اول حاملگی به زن گفته است که استمرار بارداری برای او احتمال خطر جانی دارد و در صورتی که حاملگی ادامه پیدا کند، فرزندش ناقص الخلقه متولد خواهد شد و به همین دلیل دستور سقط جنین داده است، آیا این کار جایز است؟ و آیا سقط جنین قبل از دمیده شدن روح به آن جایز است؟

ج. ناقص الخلقه بودن جنین، مجوز شرعی برای سقط جنین، حتی قبل از ولوج^(۱) روح در آن محسوب نمی شود، ولی اگر تهدید حیات مادر بر اثر استمرار حاملگی مستند به نظر پزشک متخصص و مورد اطمینان باشد، سقط جنین قبل از ولوج روح در آن اشکال ندارد.

س ۷۰. پزشکان متخصص می توانند از طریق استفاده از روش ها و دستگاه های جدید، نواقص جنین در دوران بارداری را تشخیص دهند. با توجه به مشکلاتی که افراد ناقص الخلقه بعد از تولد در دوران زندگی با آن مواجه می شوند، آیا سقط جنینی که پزشک متخصص و مورد اطمینان آن را ناقص الخلقه تشخیص داده، جایز است؟

ج. سقط جنین در هر سنی به مجرد ناقص الخلقه بودن آن و یا مشکلاتی که در زندگی با آن مواجه می شود، جایز نمی شود.

سقط جنین

س ۷۱. آیا از بین بردن نطفه ی منعقد شده ای که در رحم مستقر شده، قبل رسیدن به مرحله ی علقه که تقریباً چهل روز طول می کشد، جایز است؟ و اصولاً در کدام یک از مراحل ذیل سقط جنین حرام است:

۱. نطفه ی استقرار یافته^(۲) در رحم،

۲. علقه^(۳)،

۳. مضغه^(۴)،

۴. عظام^(۵) (قبل از دمیدن روح).

ج. از بین بردن نطفه بعد از استقرار آن در رحم و همچنین سقط جنین در هیچ یک از مراحل بعدی جایز نیست.^(۶)

سقط جنین با احتمال بیماری

س ۷۲. بعضی از زوج ها، مبتلا به بیماری های خونی بوده و دارای ژن^(۷) معیوب می باشند و در نتیجه ناقل بیماری به فرزندان خود هستند و احتمال اینکه این فرزندان مبتلا به بیماری های شدید باشند، بسیار زیاد است و چنین کودکانی از بدو تولد تا پایان عمر، دائماً در وضع مشقت باری به سر خواهند برد. مثلاً بیماران هموفیلی (۸) همواره ممکن است با کوچک ترین ضربه ای دچار خون ریزی شدید منجر به فوت و فلج شوند. حال آیا با توجه به اینکه تشخیص این بیماری در هفته های اول بارداری ممکن است، آیا سقط جنین در چنین مواردی جایز است؟

ج. اگر تشخیص بیماری در جنین قطعی است و داشتن و نگهداشتن چنین فرزندی موجب حرج می باشد، در این صورت جایز است قبل از دمیده شدن روح، جنین را اسقاط کنند؛ ولی بنابر احتیاط، دیه ی آن باید پرداخت شود.

س ۷۳. سقط جنین فی نفسه چه حکمی دارد؟ و در صورتی که ادامه ی بارداری برای زندگی مادر خطر داشته باشد، حکم آن چیست؟

ج. سقط جنین شرعاً حرام است و در هیچ حالتی جایز نیست، مگر آنکه استمرار حاملگی برای حیات مادر خطرناک باشد که در این صورت سقط جنین قبل از ولوج^(۹) روح، اشکال ندارد، ولی بعد از دمیدن روح جایز نیست، حتی اگر ادامه ی حاملگی برای حیات مادر خطرناک باشد، مگر آنکه استمرار بارداری، حیات مادر و جنین هر دو را تهدید کند و نجات زندگی طفل به هیچ وجه ممکن نباشد، ولی نجات زندگی مادر به تنهایی با سقط جنین امکان داشته باشد.

دیه سقط جنین ناشی از زنا

س ۷۴. زنی جنین هفت ماهه ی خود را که ناشی از زنا بوده بنا به درخواست پدرش سقط کرده است، آیا دیه بر او واجب است؟ و بر فرض ثبوت دیه، پرداخت آن بر عهده ی مادر است یا پدر او؟ و در حال حاضر به نظر شما مقدار آن چقدر است؟

ج. سقط جنین حرام است هر چند بر اثر زنا باشد و درخواست پدر باعث جواز آن نمی شود و در صورتی که مادر مباشر در سقط جنین باشد، دیه بر عهده ی مادر است. اما در مقدار دیه ی جنین در فرض سؤال، تردید وجود دارد و احوط این است که مصالحه شود و این دیه در حکم ارث کسی است که وارث ندارد.

دیه سقط جنین

س ۷۵. مقدار دیه ی جنینی که دو ماه و نیم عمر دارد، در صورتی که عمداً سقط شود چقدر است و پرداخت آن بر عهده ی کیست؟

ج. اگر علقه باشد، دیه ی آن چهل دینار است و اگر مضغه باشد، شصت دینار است و اگر استخوان بدون گوشت باشد، هشتاد دینار است و دیه به وارث جنین با رعایت طبقات ارث پرداخت می شود؛ ولی وارثی که مباشر سقط جنین بوده، از آن سهمی ندارد.

س ۷۶. اگر زن بارداری مجبور به معالجه ی لثه یا دندان هایش شود و بر اساس تشخیص پزشک متخصص نیاز به عمل جراحی پیدا کند، آیا با توجه به اینکه بیهوشی و عکس برداری با اشعه باعث نقص جنین در رحم می شود، سقط جنین برای او جایز است؟

ج. دلیل مذکور مجوزی برای سقط جنین محسوب نمی شود.

خطر برای مادر با وجود جنین

س ۷۷. اگر جنین در رحم، مشرف به موت حتمی باشد و باقی ماندن آن در رحم به همان حال برای زندگی مادر خطرناک باشد، آیا سقط آن جایز است و اگر شوهر آن زن مقلد کسی باشد که سقط جنین در حالت مذکور را جایز نمی داند، ولی زن و اقوام او از کسی تقلید می کنند که آن را جایز می داند، تکلیف مرد در این حالت چیست؟

ج. چون در فرض سؤال امر دائر است بین مرگ حتمی طفل به تنهایی و بین مرگ حتمی طفل و مادر او، بنابراین چاره ای جز این نیست که لااقل زندگی مادر با سقط جنین نجات داده شود و در فرض سؤال، شوهر حق ندارد همسرش را از این کار منع کند، ولی واجب است تا حد امکان به گونه ای عمل شود که قتل طفل مستند به کسی نشود.

س ۷۸. آیا سقط جنینی که نطفه اش با وطی به شبهه^(۱۰) توسط فرد غیر مسلمان و یا با زنا منعقد شده، جایز است؟

ج. جایز نیست.

سقط جنین به خاطر حفظ آبرو

س ۷۹. اگر بارداری باعث خجالت و آبروریزی من یا خانواده ام شود، آیا می توانم در سه ماهه ی اول آن را سقط کنم؟

ج. سقط جنین شرعاً حرام است و آنچه در سؤال ذکر شده، مجوز آن نمی باشد.

سقط جنین به خاطر بیماری

س ۸۰. این جانب زنی باردار هستم. با توجه به وضعیت نامناسب جسمانی و ترس از تشدید کم خونی، ناراحتی معده و ضعف کلی بدن، مایل به سقط جنین هستم. لطفاً حکم شرعی را بیان کنید.

ج. سقط جنین جایز نیست و موارد مذکور موجب حلیت آن نمی باشد.

کتمان ناقص بودن جنین

س ۸۱. با پیشرفت علوم پزشکی و جنین شناسی در دوران بارداری اطباء ناقص الخلقه بودن جنین را تشخیص می دهند و اگر بخواهند ناقص الخلقه بودن جنین را به اطلاع والدین برسانند، ممکن است آن ها اقدام به سقط جنین یا اقدام به رفع نقص جنین نمایند، در حالی که احتمال بهبودی بسیار ضعیف است. در فرض سؤال اطلاع دادن دکتر جایز است یا نه؟

ج. اطلاع دادن فی نفسه واجب نیست، مگر آنکه قانونی در این زمینه موجود باشد، یا غرض از مراجعه به طبیب و پرداخت پول به او اطلاع از حال جنین باشد.

سقط جنین مشرف به موت

س ۸۲. در صورتی که می دانیم مسلماً جنین بعد از تولد خواهد مرد، آیا سقط درمانی جایز است؟

ج. اگر تشخیص بیماری در جنین قطعی است و داشتن و نگهداشتن چنین فرزندی موجب حرج می باشد، در این صورت جایز است قبل از دمیده شدن روح، جنین را اسقاط کنند، ولی بنا بر احتیاط، دیه ی آن باید پرداخت شود.

دیه ی جنینی که به دستور مادر، سقط شده

س ۸۳. اگر دکتر به دستور مادر، جنین را سقط کند، دیه ثابت می شود یا قصاص؟

ج. در فرض مرقوم، دیه ثابت می شود و بر عهده ی دکتر است.

وجوب پرداخت دیه بر مباشر سقط

س ۸۴. دیه ی سقط جنین که با رضایت کامل پدر و مادر، و از راه های مختلف انجام می شود، به عهده ی کیست؟

ج. دیه بر عهده ی مباشر سقط می باشد. اگر دکتر مستقیماً سقط را انجام دهد، دیه بر عهده ی اوست و اگر پرستار تزریق نماید، به عهده ی اوست و اگر مادر دارو را خورده بر عهده ی مادر می باشد و در همه ی موارد، دیه باید به ورثه ی طفل پرداخت شود که در موارد اول و دوم پدر و مادر و در مورد سوم پدر است که اگر ایشان عفو نمایند، ساقط می شود؛ هر چند گناه آنکه قتل نفس یا مشابه آن انجام داده باشد ثابت است.

ملاک جواز سقط جنین

س ۸۵. در منابع و عرف پزشکی، خطر جانی و مرگ مادر و احتمال عوارض در حاملگی ها و بیماری های مختلف، با درصد تعیین می شود. آیا سقط درمانی، فقط در مواردی که درصد بالایی از خطر، مادر یا کودک را تهدید می کند، جایز است، یا درصد پایین نیز می تواند مجوز باشد؟

ج. ناقص الخلقه بودن جنین، مجوز شرعی برای سقط جنین - حتی قبل از ولوج روح در آن - محسوب نمی شود، ولی اگر تهدید حیات مادر بر اثر استمرار حاملگی مستند به نظر پزشک متخصص و مورد اطمینان باشد و یا موجب مشقت شدید باشد، سقط جنین قبل از ولوج روح در آن اشکال ندارد.

از بین بردن تعدادی از جنین ها برای حفظ بقیه

س ۸۶. با توجه به روش های درمان نازایی که در حال حاضر انجام می شود، گاهی اوقات حاملگی های چند قلو (چهار قلو) اتفاق می افتد، که در اکثر موارد، با زایمان زودرس در ماه های پنجم و ششم همراه است و جنین ها به ثمر نرسیده و از بین می روند. یکی از روش هایی که امروزه در دنیا انجام می شود، کاهش تعداد این جنین ها در ماه های اول حاملگی (پنجاه تا شصت روزگی) است، تا بقیه ی جنین ها بتوانند رشد نمایند و حاملگی به ثمر برسد. آیا این روش درمانی از نظر شرع مقدس اسلام جایز است یا خیر؟

ج. اگر کاهش بعضی از جنین ها، موجب زنده ماندن بقیه شود (و عدم کاهش، سبب از بین رفتن همه ی آن ها گردد) اشکال ندارد.

خارج کردن زود هنگام جنین از رحم مادر

س ۸۷. اگر دکتر متخصص تشخیص دهد که اگر جنین با عمل جراحی خارج شده و در دستگاه نگهداری شود، به حیات خود ادامه خواهد داد، آیا اقدام به عمل جراحی جایز است؟ آیا حکم مسئله، قبل از ولوج روح و بعد از آن فرق دارد یا نه؟
ج. با فرض اینکه جنین در دستگاه زنده خواهد ماند، بیرون آوردن آن اشکالی ندارد و فرقی بین قبل از ولوج روح و بعد از ولوج روح نیست.

سقوط عمدی جنین

س ۸۸. من در هفته ۱۰ حاملگی عمدی جنین را سقط کرده ام. نسبت به سقط جنین چه باید بکنم؟
ج. سقط جنین بر شما حرام بوده است که مرتکب شدید، لیکن دیه ی شرعی جنین را ضامن هستید، و باید دیه را به وارث شرعی او بپردازید و خودتان از این دیه ارث نمی برید.

۱. دمیده شدن

۲. حالتی که منی وارد رحم زن شود و بین تخم ذکور و تخمک انث، امتزاج حاصل گردد که آن را لقاح نیز می گویند.

۳. علقه به معنای خون بسته دومین مرحله از مراحل جنینی است.

۴. مرحله ای که جنین شبیه گوشت جویده شده است.

۵. مرحله ای از جنین که استخوان ها به وجود می آیند.

۶. اجویة الأستفتائات، سؤال ۱۲۶۴، صفحه ۲۷۸

۷. ژن یا ماده وراثتی (factor hereditary)، ماده پیچیده ای است که در هنگام تقسیم می تواند همانند خود را بوجود آورد. واحدهایی از این ماده وراثتی از پدر و مادر به فرزندان انتقال می یابند. این واحدها دارای ویژگیهای بسیار پایدار بوده و بطور مشخص موجودی را که صاحب آن است، تحت تاثیر قرار می دهند.

۸. هموفیلی یک اختلال خونریزی دهنده مادرزادی است که در آن فرد مبتلا فاکتور شماره ۸ که برای انعقاد خون لازم است را ندارد یا دچار کمبود آن است.

۹. دمیده شدن

۱۰. آمیزش با زن بیگانه به گمان حلال بودن این کار.